

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Regeringens uppdrag (N2002/5781/ESB) om genomförandet av delar av EG-direktivet 2001/77/EG om främjande av el från förnybara energikällor – Ursprungsgarantier enligt artikel 5

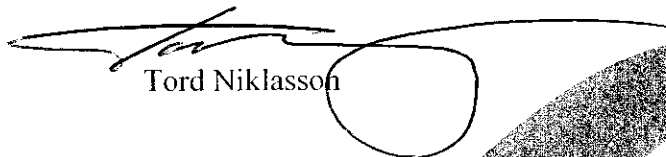
Enligt regeringsbeslut 2002-05-30 (N2002/5781/ESB) ska Energimyndigheten efter samråd med Svenska kraftnät analysera den del i *Europaparlamentet och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el* som berör ursprungsgarantierna (artikel 5) och beskriva och lämna förslag om vilka åtgärder som behöver vidtas för den delen i direktivet skall kunna anses vara genomförd i Sverige den 27 oktober 2003. Samordningsmöjligheterna med elcertifikatsystemet skall särskilt övervägas.

Energimyndigheten inkommer härmed med en redovisning av uppdraget ovan i enlighet med bifogad rapport daterad 2002-11-11. Rapporten har framtagits efter samråd med Svenska Kraftnät.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Thomas Korsfeldt. Vid den slutliga handläggningen har deltagit överdirektör Håkan Heden, utvecklingsdirektör Lars Tegnér, planeringsdirektör Klas Tennberg, stabschef Zofia Lublin, avdelningscheferna Birgitta Palmberger, Tommy Ankarljung, Stefan Jakélius och Anders Lewald, enhetschef Karin Israelsson, verksamhetsjurist Fredrik Selander och handläggarna Stefan Holm och Tord Niklasson, den sistnämnde föredragande.

Thomas Korsfeldt

Tord Niklasson

Regeringens uppdrag (N2002/5781/ESB) om genomförandet av delar av EG-direktivet 2001/77/EG om främjande av el från förnybara energikällor – Ursprungsgarantier enligt artikel 5

Sammanfattning

Enligt artikel fem i direktivet skall medlemsstaterna senast den 27 oktober 2003 se till att el producerad från förnybara energikällor kan garanteras vara producerad av sådana energikällor som avses i direktivet. Medlemsstaterna skall se till att det på begäran utfärdas ursprungsgarantier. Artikel 5 innehåller sex punkter. Av dessa punkter är det endast punkt tre som kräver åtgärder för att artikeln som helhet skall kunna anses vara genomförd i Sverige.

Enligt Artikel 5.3 skall ursprungsgarantierna innehålla uppgifter om från vilken energikälla som elen producerats, var och när den producerats och när det gäller vattenkraftverk, installerad effekt. Ursprungsgarantierna skall också göra det möjligt för producenter av el från förnybara energikällor att visa att den el de säljer är producerad från förnybara energikällor i den mening som avses i direktivet.

Utöver att ursprungsgarantier för elproduktion från förnybara energikällor ska kunna tillhandahållas kommer krav att ställas på sådan ursprungsgaranti för kraftvärmeproducerad el, enligt förslag till kraftvärmedirektiv KOM (2002) 415,. Av dessa skäl är det mest lämpligt att införa en ny lag om ursprungsgarantier.

Med utgångspunkt i förslaget till lag om elcertifikat enligt Ds 2002:40 har en bearbetning och anpassning gjorts till ett lagförslag om ursprungsgarantier. Vägledande vid utformningen av förslaget har varit de uppgifter som Energimyndigheten och Svenska Kraftnät har i elcertifikatsystemet och det hanteringssystem som byggts upp för godkännande av anläggning, tilldelning av elcertifikat och tillsyn. Genom det kommande systemet för elcertifikat kommer kraven i artikel fem att kunna klaras för samtliga energikällor som är berättigade till elcertifikat. En komplettering har fått göras för att hantera storskalig vattenkraft som inte ingår i det svenska elcertifikatsystemet.

I avsnitt 1 ges bakgrund och redovisas Energimyndighetens uppdrag.. Avsnitt 2 behandlar Energimyndighetens överväganden inför förslaget till en lag om ursprungsgarantier. I avsnitt 3 redovisas förslag till lag om ursprungsgarantier. I avsnitt 4 beskrivs och kommenteras samtliga punkter under artikel 5. I avsnitt 5 återfinns en konsekvensanalys av Energimyndighetens förslag och i avsnitt 6 finns författningskommentarerna.

1. Bakgrund och uppdrag

Energimyndigheten har, enligt regeringsbeslut (N2002/5781/ESB), fått i uppdrag att efter samråd med Svenska kraftnät, analysera den del i *Europaparlamentet och rådets direktiv 2001/77/EG av den 27 september 2001 om främjande av el producerad från förnybara energikällor på den inre marknaden för el* som berör ursprungsgarantierna (artikel 5) och beskriva och lämna förslag om vilka åtgärder som behöver vidtas för den delen i direktivet skall kunna anses vara genomförd i Sverige den 27 oktober 2003. Samordningsmöjligheterna med elcertifikatsystemet skall särskilt övervägas.

Enligt *direktivet* skall Sverige och alla andra medlemsstater införa ett system med ursprungsgarantier för el producerad med förnybara energikällor. För att undvika att två parallella system för godkännande av anläggningar och tilldelning av certifikat utformas skall Energimyndigheten efter samråd med Svenska Kraftnät beakta samordningsmöjligheterna mellan elcertifikatsystemet och ursprungsgarantierna.

Energimyndigheten skall därför inom ramen för detta uppdrag analysera den del i direktivet som berör ursprungsgarantierna (artikel 5) och föreslå de åtgärder som behöver vidtas för att artikeln skall kunna anses vara genomförd i Sverige den 27 oktober 2003. Myndigheten skall utreda behovet av förändringar i regelverket vid ett genomförande av artikel 5 i direktivet och om behov finns skall Energimyndigheten efter samråd med Svenska Kraftnät lämna förslag till sådana. Myndigheten skall även om den finner behov lämna förslag till den eller de organisationer som skall ha i uppdrag att kontrollera utfärdandet av ursprungsgarantierna.

2. Överväganden

Enligt nu aktuellt direktiv ska, för elproduktion från förnybara energikällor, ursprungsgarantier kunna tillhandahållas. Av artikel 5.3 framgår att ursprungsgarantierna skall innehålla uppgifter om från vilken energikälla som elen producerats, var och när den producerats och när det gäller vattenkraftverk, installerad effekt. Ursprungsgarantierna skall också göra det möjligt för producenter av el från förnybara energikällor att visa att den el de säljer är producerad från förnybara energikällor i den mening som avses i direktivet.

I det förslag till lag om elcertifikat enligt Ds 2002:40, som var på remiss under hösten 2002, framgår att energikällor som ingår i elcertifikatsystemet i huvudsak överensstämmer med definitionen på förnybar el i detta direktiv. Det som inte överensstämmer är all befintlig vattenkraft som produceras i anläggningar som har en installerad effekt högre än 1 500 kilowatt. Denna storskaliga vattenkraft avses inte vara berättigad till elcertifikat enligt förslaget till lag om elcertifikat.

Enligt Energimyndighetens bedömning kommer det föreslagna systemet med elcertifikat att klara av kraven i artikel fem för samtliga energikällor som är berättigade till elcertifikat. När det däremot gäller den befintliga vattenkraften, som produceras i anläggningar som har en installerad effekt högre än 1 500 kilowatt, så

krävs det att åtgärder vidtas för att artikel fem skall vara genomförd i Sverige. Till detta kommer också att förslaget till kraftvärmedirektiv (KOM(2002) 415 slutlig) kommer att kräva ursprungsgarantier för kraftvärmeproducerad el. Av dessa skäl är det efter de överväganden som Energimyndigheten gjort, mest lämpligt att införa en ny lag om ursprungsgarantier.

3 Förslag till utformning av lag om ursprungsgaranti

1 kap Ändamål och definitioner

Lagens ändamål/tillämpningsområde

1 § I denna lag ges bestämmelser om ursprungsgaranti för el producerad från förnybara energikällor

Definitioner

2 § I denna lag används följande beteckningar med den betydelsen som här anges:

- a) förnybara energikällor: förnybara icke-fossila energikällor (vindkraft, solenergi, jordvärme, våg- och tidvattenenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsanläggningar och biogas),
- b) biomassa: den biologiskt nedbrytbara fraktionen av produkter, avfall och rester från jordbruk (både vegetabiliska och animaliska ämnen), skogsbruk och närstående industrier samt den biologiskt nedbrytbara fraktionen av industriavfall och kommunalt avfall,
- c) el producerad från förnybara energikällor: elektricitet producerad i kraftverk där enbart förnybara energikällor används, liksom den andel av elektriciteten som produceras från förnybara energikällor i hybridkraftverk som också använder konventionella energikällor, samt den el producerad från förnybara källor som används för att fylla lagringssystemen, undantaget den el som produceras som ett resultat av lagringssystem,
- d) ursprungsgaranti: ett dokument som garanterar från vilken förnybar energikälla som elen producerats, var och när den producerats och, när det gäller vattenkraftverk, anläggningens installerade effekt.

2 kap. Förutsättningar för att få ursprungsgaranti utfärdad

Anläggningar som berättigar innehavaren till ursprungsgaranti

1 § Berättigad att få ursprungsgaranti är innehavare av en anläggning där el produceras med hjälp av

1. vindkraft,
2. solenergi,
3. jordvärme,
4. våg- och tidvattenenergi
5. vattenkraft,
6. biomassa,
7. deponigas,
8. gas från avloppsreningsanläggningar,
9. biogas.

Mätning och rapportering

2 § För att ursprungsgaranti skall utfärdas skall anläggningens produktion mätas över tiden (timmätning) och rapportering ske till Affärsverket svenska kraftnät.

Är produktionsanläggningen inte direkt ansluten till ett elnät som omfattas av koncessionsplikt skall innehavaren, om inte mätningen och rapporteringen sker genom annan, själv mäta och rapportera mängden producerad el. Om endast en del av elproduktionen i en anläggning berättigar till ursprungsgaranti, skall innehavaren särskilt beräkna och rapportera sådan elproduktion.

Godkännande av anläggningar

3 § Statens energimyndighet skall godkänna en anläggning innan innehavaren kan få en ursprungsgaranti utfärdad enligt 6 §. Godkännande meddelas efter ansökan från anläggningens innehavare.

Anläggning som godkänts enligt 2 kap 5§ lagen (2003:xxx) om elcertifikat är en godkänd anläggning enligt första stycket. För anläggning som inte godkänts enligt 2 kap 5§ lagen (2003:xxx) om elcertifikat krävs att de uppfyller kraven i 2 kap 1-2§§.

Tillhandahållande av ursprungsgaranti

4 § Affärsverket svenska kraftnät skall utan oskäligt dröjsmål på begäran av innehavare av godkänd anläggning tillhandahålla ursprungsgaranti som visar att elen är producerad från förnybara energikällor.

5 § Ursprungsgarantin skall innehålla uppgifter om från vilken energikälla som elen producerats, var och när den producerats och, när det gäller vattenkraftverk, anläggningens installerade effekt.

6 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens energimyndighet, får meddela föreskrifter om rätt att göra ansökan om godkännande enligt 2 kap. 2 § genom ett elektroniskt dokument, eller på annat sätt med hjälp av automatiserad behandling.

3 kap Register för ursprungsgarantier

1 § Affärsverket svenska kraftnät skall föra ett register för tillhandahållande av ursprungsgarantier. Registret skall föras med hjälp av automatiserad behandling.

2 § Registret skall innehålla uppgift om el som producerats i en godkänd anläggning.

Behandling av personuppgifter i registret för ursprungsgarantier

3 § Om inget annat följer av denna lag eller av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, tillämpas personuppgiftslagen (1998:204) vid behandling av personuppgifter vid registerföring av ursprungsgarantier.

Affärsverket svenska kraftnät är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen för den behandling av personuppgifter som utförs i registret.

4 kap Tillsyn m.m.

1 § Statens energimyndighet skall utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Tillsynen omfattar dock inte Affärsverket svenska kraftnät.

Tillsynsmyndighetens allmänna befogenheter

2 § Statens energimyndighet har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite.

3 § Statens energimyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de bestämmelser som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

4 § Statens energimyndighet skall på begäran lämna tillträde till produktionsanläggningar och andra lokaler, dock inte bostäder, samt områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning det behövs för tillsynen.

5 § Om det finns anledning anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredning av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Återkallelse av godkännande enligt 2 kap 2 §

6 § Statens energimyndighet skall återkalla ett godkännande enligt 2 kap. 2 §, om anläggningen inte längre uppfyller förutsättningarna för ett sådant.

Ett beslut om återkallelse gäller med verkan från den dag förutsättningarna för godkännande upphörde. Beslutet gäller omedelbart.

För anläggning som godkänts med stöd av 2 kap 5 § lagen (2003:xxx) om elcertifikat finns särskilda bestämmelser om återkallelse av godkännande i 6 kap 7 § lagen (2003:xxx) om elcertifikat.

7 § Återkallas ett godkännande enligt 6 §, upphör rätten att få ursprungsgaranti för el som produceras under den tid som återkallelsen avser. Om ursprungsgarantier har utfärdats för sådan produktion, skall anläggningens innehavare betala en särskild avgift enligt de föreskrifter som regeringen bestämmer.

Innehavaren skall också betala en sådan avgift om ursprungsgarantier tilldelats honom på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter som lämnats vid rapportering enligt 2 kap. 2 §, om uppgifterna haft betydelse för innehavarens rätt att få ursprungsgaranti.

Avgifter

8 § För registerföring av ursprungsgarantier har Affärsverket svenska kraftnät rätt att ta ut avgifter enligt de föreskrifter som regeringen bestämmer.

Indrivning

9 § Om en särskild avgift enligt 4 kap 8 § inte har betalats efter betalningsuppmaning, skall avgiften lämnas för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

5 kap. Övriga bestämmelser

Ansvarsbestämmelser

1 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift som ligger till grund för tillhandahållande av ursprungsgaranti enligt 2 kap 4 §.

2 § Till ansvar enligt denna lag döms inte om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

3 § Den som har åsidosatt ett vitesföreläggande döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet.

Skadestånd

4 § Rätt till ersättning av staten har den som lider skada på grund av tekniskt fel i registret över ursprungsgarantier.

Ersättningen skall efter skälighet sättas ned eller helt falla bort om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

5 § Bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag.

6 § Staten företräds i ärende om ersättning enligt 4-5 §§ av den myndighet som regeringen bestämmer.

6 kap Överklagande

1 § Beslut av Statens energimyndighet i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

1. godkännande av anläggningar enligt 2 kap. 3 §,
4. begäran enligt 4 kap. 2 §,
5. föreläggande enligt 4 kap. 3 §,
6. återkallelse av godkännande enligt 4 kap. 6 §,
7. särskild avgift enligt 4 kap. 7 §,

2 § Beslut av Affärsverket svenska kraftnät om avslag på ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

3 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

4 § Övriga beslut enligt denna lag får inte överklagas.

7 kap Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 27 oktober 2003.

2. Innehavare av produktionsanläggning, som senast den 31 december 2003 inkommer med ansökan om godkännande enligt 2 kap. 3 § i denna lag, har rätt att få ursprungsgarantier från den 27 oktober 2003. Om ett godkännande enligt 2 kap. 3 § meddelas senare, har anläggningens innehavare rätt att få ursprungsgarantier från dagen för godkännandet.

3. Genomgång av artikel 5

I direktivet behandlas ursprungsgarantierna i artikel 5, *Ursprungsgaranti för el producerad från förnybara energikällor*. Av artikelns sex punkter är det, enligt Energimyndighetens bedömning, endast punkt tre som kräver åtgärder för att artikeln som helhet ska kunna anses vara genomförd i Sverige.

I det följande återges respektive punkt i artikel 5. För respektive punkt görs en analys av hur kraven ska kunna mötas främst med hänvisning till nu pågående arbete med utveckling av och möjligheterna till samordning med elcertifikatsystemet.

3.1 Punkt 1 i artikel 5

Medlemsstaterna skall senast den 27 oktober 2003 se till att el producerad från förnybara energikällor kan garanteras vara producerad från sådana energikällor i den mening som avses i detta direktiv i enlighet med objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier som har fastställts av respektive medlemsstat. De skall se till att det på begäran utfärdas en ursprungsgaranti med detta innehåll.

3.1.1 Energitkällor enligt direktivet respektive elcertifikatsystemet

Enligt *direktivets* artikel 2, pkt 1 avses med

- a) förnybara energitkällor: förnybara icke-fossila energitkällor (vindkraft, solenergi, jordvärme, våg- och tidvattenenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsanläggningar och biogas),
- b) biomassa: den biologiskt nedbrytbara fraktionen av produkter, avfall och rester från jordbruk (både vegetabiliska och animaliska ämnen), skogsbruk och närstående industrier samt den biologiskt nedbrytbara fraktionen av industriavfall och kommunalt avfall,
- c) el producerad från förnybara energitkällor: elektricitet producerad i kraftverk där enbart förnybara energitkällor används, liksom den andel av elektriciteten som produceras från förnybara energitkällor i hybridkraftverk som också använder konventionella energitkällor, samt den el producerad från förnybara källor som används för att fylla lagringssystemen, undantaget den el som produceras som ett resultat av lagringssystem,

I *elcertifikatsystemet* definieras förnybar el som: elektricitet som producerats med användande av förnybara energitkällor, nämligen vind, sol, vatten, geotermisk energi eller biobränsle. Det som ännu inte är klarlagt är vilka biobränslen som kommer att vara godkända i elcertifikatsystemet.

I elcertifikatsystemet ansöker innehavare av anläggning hos Energimyndigheten om godkännande för tilldelning av elcertifikat. När innehavaren har fått ett beslut om godkännande överförs uppgifter om innehavare och anläggning till Svenska Kraftnät, som utöver tilldelning av elcertifikat har erforderligt underlag för att på begäran kunna utfärda ursprungsgaranti för den förnybara elproduktionen. För kraftvärme baserad på biomassa måste dock komplettering ske med rapport om andel förnybara

bränslen som är godkända enligt direktivet. Sådan rapportering kommer att ske till Svenska Kraftnät i elcertifikatsystemet och kan användas för ursprungsgaranti för biomassa.

Ursprungsgarantier kan komma att omfatta all elproduktion, inte bara el från förnybara energikällor, varför detta bör beaktas. Ett exempel på detta är den ursprungsgaranti som föreslås i förslaget till kraftvärmedirektiv (COM (2002) 415 final). Förslaget till lag om ursprungsgaranti ska inte förhindra en sådan utveckling.

Energikällor som ingår i elcertifikatsystemet stämmer således i huvudsak in på definitionen enligt artikel 2 ovan med undantag av att all befintlig vattenkraft över 1 500 kW i princip inte ingår i systemet. Delar av denna vattenkraft (storskalig) ingår dock i RECS och dessa anläggningar kommer att kunna hanteras inom elcertifikatsystemet.

Energimyndigheten och Svenska Kraftnät föreslås båda få myndighetsuppgifter enligt det förslag till lag om elcertifikat (Ds 2002:40) som remitterades under hösten 2002. Genom lag om elcertifikat, förordning och föreskrifter kommer, enligt Energimyndighetens och Svenska Kraftnäts analys, objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier att fastställas att el producerad från förnybara energikällor, som berättigar till elcertifikat, kan garanteras vara producerad från sådana energikällor i den mening som avses i direktivet.

I förslag till lag om ursprungsgaranti införs dock ingen inskränkning när det gäller vattenkraft för att möta definitionen av förnybara energikällor enligt direktivet.

3.2 Punkt 2 i artikel 5

Medlemsstaterna får utse ett eller flera behöriga organ som skall vara oberoende i förhållande till producenter och distributörer och som skall ha i uppdrag att kontrollera utfärdandet av ursprungsgarantierna.

För produktion som inte ingår i det svenska elcertifikatsystemet, storskalig vattenkraft, skulle innehavarna av dessa anläggningar på egen hand kunna utfärda ursprungsgarantier, men då krävs att ett fristående organ kontrollerar att kraven uppfylls. Det som i stället förordas är att även innehavare av anläggningar för storskalig vattenkraft ansöker hos Energimyndigheten om godkännande för att ursprungsgaranti ska kunna begäras. Om ett förfarande liknande elcertifikat tillämpas för storskalig vattenkraft kan den som så begär via Svenska Kraftnät få uppgifter som bevisar att viss mängd el producerats i anläggningen. Detta kräver att mätvärden från varje anläggning överförs varefter Svenska Kraftnät skapar en ursprungsgaranti per MWh producerad el. Enhetlighet måste finnas i utfärdande av ursprungsgarantierna oavsett kraftslag.

Energimyndigheten och Svenska Kraftnät har i förslaget till lag om elcertifikat tilldelats uppgifter för bland annat godkännande av anläggningar, tilldelning av

elcertifikat och tillsyn av systemet. Myndigheterna föreslår enligt denna redovisning att de även tilldelas uppdrag avseende ursprungsgarantier för förnybar el.

Energimyndigheten har ett tillsynsansvar enligt lag om elcertifikat och bör ha samma uppdrag för utfärdandet av ursprungsgarantierna.

3.3 Punkt 3 i artikel 5

Ursprungsgarantierna skall innehålla uppgifter om från vilken energikälla som elen producerats, var och när den producerats och, när det gäller vattenkraftverk, installerad effekt, och göra det möjligt för producenter av el från förnybara energikällor att visa att den el de säljer är producerad från förnybara energikällor i den mening som avses i detta direktiv.

För elcertifikatsystemet gäller, i ansökan om godkännande av anläggning, att ett antal uppgifter ska anges, bland annat installerad eleffekt i respektive produktionsenhet liksom mätpunktens serie-ID. När innehavaren har fått ett beslut om godkännande från Energimyndigheten kan mätvärden som överförs till Svenska Kraftnät ligga till grund för att Svenska Kraftnät ska kunna tillhandahålla en ursprungsgaranti för den uppmätta elen som producerats i anläggningen. Inom denna del kan även storskalig vattenkraft hanteras för utfärdande av ursprungsgaranti förutsatt att ett unikt serie-ID tas fram för att leverera mätvärden från anläggningen till Svenska Kraftnät.

Det är i stor utsträckning samma uppgifter som hanteras i respektive elektroniskt elcertifikat från godkända anläggningar som efterfrågas för utfärdande av ursprungsgarantierna i artikel 5, punkt 3. Utformningen av det svenska registret för certifikatberättigade anläggningar och tilldelning av certifikat för varje producerad MWh kommer, enligt Svenska Kraftnät, att möjliggöra utfärdande av ursprungsgarantier för produktion från energikällor som berättigar till elcertifikat. Detta innebär också att Energimyndigheten ska registrera alla godkända anläggningar som producerar förnybar el.

Detta innebär att elen kan garanteras vara producerad från sådana energikällor som avses i direktivet i enlighet med objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier som har fastställts av respektive medlemsstat.

3.4 Punkt 4 i artikel 5

Sådana ursprungsgarantier som utfärdas i enlighet med punkt 2 bör erkännas ömsesidigt av medlemsstaterna uteslutande såsom bevis på de faktorer som nämns i punkt 3. Vägran att erkänna en ursprungsgaranti som bevis, t.ex. av skäl som hänför sig till bedrägeribekämpning, måste grundas på objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier. Om någon vägrar att erkänna en ursprungsgaranti får kommissionen tvinga den vägrande parten att erkänna garantin, särskilt med beaktande av de objektiva, klara och tydliga samt icke-diskriminerande kriterier på vilka ett sådant erkännande grundas.

Denna punkt är riktad till kommissionen och föranleder inget förslag från Energimyndigheten.

3.5 Punkt 5 i artikel 5

Medlemsstaterna eller de behöriga organen skall inrätta lämpliga mekanismer för att säkerställa att ursprungsgarantin är både korrekt och tillförlitlig, och de skall i den rapport som avses i artikel 3.3 beskriva de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa garantisystemets tillförlitlighet.

I punkt 3.2 och punkt 3.3 redovisas de mekanismer som ska tillämpas i Sverige för uppfyllande av artikel 5 med utgångspunkt från lag om elcertifikat. Förslag till lag om ursprungsgarantier kommer att säkerställa att ursprungsgarantin är både korrekt och tillförlitlig.

3.6 Punkt 6 i artikel 5

Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen i den rapport som avses i artikel 8 granska de former och tillvägagångssätt som medlemsstaterna kan följa för att garantera ursprunget för den el som producerats från förnybara energikällor. Vid behov skall kommissionen föreslå Europaparlamentet och rådet att gemensamma regler antas om detta.

Denna punkt är riktad till kommissionen och föranleder inget förslag från Energimyndigheten.

4   Konsekvensanalys

För de producenter som är med i elcertifikatsystemet medför förslaget till lag om ursprungsgaranti inget merarbete då alla uppgifter finns tillgängliga. Producenter av storskalig vattenkraft får genomgå samma förfarande som de som finns med i elcertifikatsystemet. Inriktningen mot en elektronisk hantering av ansökan om godkännande medför en förenklad hantering för dessa producenter. Genom att ge in uppgifter om företaget och anläggningen samt efter godkännande av anläggningen hos Energimyndigheten kan Svenska Kraftnät utfärda ursprungsgarantier för den el som producerats. För producenter är förfarandet för godkännande frivilligt.

För att direktivets artikel 5 skall kunna genomföras krävs ett nytt system för utfärdande av ursprungsgarantier. Även om delar av detta redan finns uppbyggt inom ramen för elcertifikatsystemet kommer det att krävas komplettering och utbyggnad. Svenska Kraftnät har beräknat att kostnaden för detta uppgår till cirka 4 mnkr. Svenska Kraftnät har inga medel anslagna för detta ändamål.

Konsekvenserna för Energimyndigheten att ansvara för godkännande av även storskalig vattenkraft för ursprungsgarantier är relativt begränsade och sammanfaller principiellt inom ramen för uppdraget att svara för uppbyggnad av elcertifikatsystemet. Vissa kompletterande utbyggnader och anpassningar av IT-stödet krävs dock och merkostnaden för detta bedöms uppgå till 0,5 mnkr. I den löpande tillsynen tillkommer kostnader som per år kan uppgå till ca 0,2 mnkr vid exempelvis tillsyn.

5 Författningskommentarer

1 kap. Ändamål och definitioner

Lagens ändamål/tillämpningsområde

1 § I denna lag ges bestämmelser om ursprungsgaranti för el producerad från förnybara energikällor.

Paragrafen anger lagens ändamål och huvudsakliga tillämpningsområde. Begreppen ursprungsgaranti och el från förnybara energikällor definieras i 2 §. Enkelt uttryckt omfattar detta begrepp el som produceras med hjälp av förnybara energikällor, i detta fall vindkraft, solenergi, jordvärme, våg- och tidvattenenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsanläggningar och biogas.

Bestämmelser om vilka anläggningar som är berättigade att tilldelas ursprungsgaranti, godkännande av sådana anläggningar, mätning och rapportering av mängden producerad förnybar el samt tillhandahållande av ursprungsgaranti ges i 2 kap. Bestämmelser om register för ursprungsgaranti ges i 3 kap. Tillsyn, avgifter, återkallelse m.m. regleras i 4 kap. I 5 kap finns ansvar och skadestånd reglerat. Vilka beslut som kan överklagas enligt denna lag regleras i kap 6 och i kapitel 7 anges övergångsbestämmelser m.m.

Definitioner

2 § I denna lag används följande beteckningar med den betydelsen som här anges:

- a) förnybara energikällor: förnybara icke-fossila energikällor (vindkraft, solenergi, jordvärme, våg- och tidvattenenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsanläggningar och biogas),
- b) biomassa: den biologiskt nedbrytbara fraktionen av produkter, avfall och rester från jordbruk (både vegetabiliska och animaliska ämnen), skogsbruk och närstående industrier samt den biologiskt nedbrytbara fraktionen av industriavfall och kommunalt avfall,
- c) el producerad från förnybara energikällor: elektricitet producerad i kraftverk där enbart förnybara energikällor används, liksom den andel av elektriciteten som produceras från förnybara energikällor i hybridkraftverk som också använder konventionella energikällor, samt den el producerad från förnybara källor som används för att fylla lagringssystemen, undantaget den el som produceras som ett resultat av lagringssystem,
- d) ursprungsgaranti: ett dokument som garanterar från vilken förnybar energikälla som elen producerats, var och när den producerats och, när det gäller vattenkraftverk, installerad effekt.

Paragrafen innehåller definitioner av ett antal begrepp som används i lagen. Dessa överensstämmer med direktivets definitioner. Ursprungsgaranti är ett elektroniskt dokument som ska kunna tillhandahållas till innehavaren av en godkänd anläggning.

enligt 2 kap §§1-3. För all el producerad från förnybara energikällor ska på begäran ursprungsgaranti kunna tillhandahållas.

Icke-fossila energikällor definieras. Produktion av el med användande av vind innebär ett tillgodogörande av den energi som alstras av rörelser i lufthavet, s.k. vindkraft. Att utnyttja över- eller undertryck i luft som framkallas på konstgjord väg, t.ex. genom att luft komprimeras i ett bergtrum, varefter el produceras med turbiner som drivs av utströmmade luft, är inte förnybar el i paragrafens bemärkelse. Produktion av el genom utnyttjande av solen avser användandet av solceller, dvs. halvledare som direkt omvandlar solenergi till elektricitet. Produktion av el genom att på andra sätt utnyttja koncentrerat solljus ryms också inom begreppet förnybar el. Skillnader i vattens lägesenergi, som naturligt förekommer i älvar, bäckar och åar, kan användas vid elproduktion, s.k. vattenkraft. El som produceras genom att man tillgodogör sig den energi som finns i tidvatten, eller i vågor på havet och sjöar, är också förnybar. Den el som kan utvinnas genom att vatten pumpas upp till en högre nivå och därefter får strömma ner till en lägre, är däremot inte att anse som förnybar. Vid användning av geotermisk energi utnyttjas temperaturskillnader på olika nivåer i berggrunden eller i sjöar och hav för produktion av förnybar el. El som framställs med hjälp av biomassa enligt definitionen ovan är förnybar. Med biomassa avses bl.a. den biologiskt nedbrytbara fraktionen av produkter, avfall och rester från jordbruk (både vegetabiliska och animaliska ämnen), skogsbruk och närstående industrier samt den biologiskt nedbrytbara fraktionen av industriavfall och kommunalt avfall. Deponigas från avfallsupplag, gas (rötgas) från avloppsreningsanläggningar och biogas är också förnybara energikällor.

För biomassa måste en avstämning ske med vilka biobränslen som kommer att vara godkända för elcertifikatsystemet.

2 kap. Förutsättningar för att få ursprungsgaranti utfärdad

Anläggningar som berättigar innehavaren till ursprungsgaranti

1 § Berättigad att få ursprungsgaranti är innehavare av en anläggning där el produceras med hjälp av

- 1. vindkraft,**
- 2. solenergi,**
- 3. jordvärme,**
- 4. våg- och tidvattenenergi**
- 5. vattenkraft,**
- 6. biomassa,**
- 7. deponigas,**
- 8. gas från avloppsreningsanläggningar,**
- 9. biogas.**

Genom paragrafen definieras de produktionsanläggningar som berättigar innehavaren att få ursprungsgaranti. Begreppen vindkraft, solenergi, geotermisk energi samt våg- och tidvattenenergi har berörts i anslutning till

1 kap 2 §. Då det gäller produktion av förnybar el genom användning av biomassa inställer sig frågan om vilka biobränslen som kan godtas, för att berättiga anläggningens innehavare att få ursprungsgaranti. Biobränslen som gäller för tilldelning av elcertifikat bör gälla för att ursprungsgaranti skall tillhandahållas.

Mätning och rapportering

2 § För att ursprungsgaranti skall utfärdas skall anläggningens produktion mätas över tiden (timmätning) och rapportering ske till Affärsverket svenska kraftnät.

Är produktionsanläggningen inte direkt ansluten till ett elnät som omfattas av koncessionsplikt skall innehavaren, om inte mätningen och rapporteringen sker genom annan, själv mäta och rapportera mängden producerad el. Om endast en del av elproduktionen i en anläggning berättigar till ursprungsgaranti, skall innehavaren särskilt beräkna och rapportera sådan elproduktion.

Flertalet av de produktionsanläggningar som kommer att beröras av ursprungsgaranti torde vara direkt anslutna till koncessionspliktiga elnät. De omfattas av en bestämmelse i 3 kap 10 § ellagen. Enligt dess huvudregel är den som har nätkoncession skyldig att utföra mätning av mängden överförd el och dess fördelning över tiden. I praktiken innebär det att mängden inmatad el mäts varje timme. Rapporteringen av preliminära resultat till Svenska Kraftnät sker dagligen kl. 10.00 dagen efter mät dygnet. Svenska Kraftnät, som ansvarar för den centrala avräkningen av elproduktionen från förnybara energikällor, skall även svara för tillhandahållande av ursprungsgaranti. Genom paragrafens första stycke föreskrivs ett krav om att den elproduktion som skall få elcertifikat skall vara timmätt. Att krav ställs på timmätning av alla svenska aktörer innebär inte att någon blir diskriminerad, utan alla behandlas exakt lika. Då systemet är frivilligt och producent endast på begäran får utfärdat ursprungsgaranti är det rimligt med krav på timmätning. För de produktionsanläggningar, som av något skäl inte kommer att vara timmätta, kommer inte ursprungsgaranti att tillhandahållas.

De producenter som matar in el på ett icke koncessionspliktigt elnät torde i huvudsak bestå av ett litet antal industriföretag, vilka har produktion främst för den industriella verksamheten och innehavare av små vatten- eller vindkraftsanläggningar, som främst drivs för den egna jordbruksrörelsens och fastighetens behov. Enligt paragrafens andra stycke skall dessa själva mäta och rapportera sin produktion av förnybar el till Svenska Kraftnät, om inte mätningen och rapporteringen sker genom annan. Verkställighetsföreskrifter om hur sådan rapportering skall gå till, avses bli meddelade av regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer.

Då det gäller elproduktion baserad på biomassa – främst i kraftvärmeverk och anläggningar för elproduktion genom industriellt mottryck – kan särskilda problem uppkomma då det gäller att avgöra hur stor del av den uppmätta elproduktionen som berättigar till ursprungsgaranti enligt denna lag. Detta sammanhänger med att det kan vara möjligt att i samma anläggning producera el dels med sådant biobränsle som

berättigar till ursprungsgaranti enligt denna lag, dels med fossila bränslen eller annat bränsle som inte berättigar till ursprungsgaranti. Enligt paragrafens tredje stycke skall innehavaren till en sådan anläggning särskilt beräkna och rapportera sådan elproduktion. Verkställighetsföreskrifter om hur beräkningen och rapporteringen av mängden producerad el genom användning av sådana kombinationer skall göras, avses bli meddelade av regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer. I anläggningar, där olika energislag kombineras, exempelvis storskalig vattenkraft och vindkraft krävs separat timmätning från respektive produktionsenhet. I förordning och föreskrifter måste närmare bestämmelser anges om mätning inom respektive utom koncessionspliktiga nät.

Närmare bestämmelser om mätning och rapportering finns i förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el samt i Statens energimyndighets föreskrifter och allmänna råd om mätning, beräkning och rapportering av överförd el (NUTFS 1999:2).

Godkännande av anläggningar

3 §. Statens energimyndighet skall godkänna en anläggning innan innehavaren kan få en ursprungsgaranti utfärdad enligt 6 §. Godkännande meddelas efter ansökan från anläggningens innehavare.

Anläggning som godkänts enligt 2 kap 5§ lagen (2003:xxx) om elcertifikat är en godkänd anläggning enligt första stycket. För anläggningar som inte godkänts enligt 2 kap 5§ lagen (2003:xxx) om elcertifikat krävs att de uppfyller kraven i 2 kap 1-2§§.

Med *anläggning* avses en produktionsanläggning med en eller flera enheter, för produktion av el, som matar in el i nätet i en gemensam inmatningspunkt. Inmatningspunkt är en mätpunkt för produktion dvs inmatning i nätet (enligt Svensk Elmarknadshandbok). *Innehavare* är en juridisk person som äger eller disponerar en anläggning och som kan begära utfärdande av ursprungsgaranti. Av paragrafen följer att det endast är innehavare av godkända produktionsanläggningar för förnybar el som är berättigade att få ursprungsgaranti. Vid prövningen skall myndigheten bedöma om anläggningen uppfyller de krav som ställs på anläggningar enligt 1 eller 2 §.

Någon prövning av anläggningens miljöpåverkan skall inte göras. I det avseendet skall den prövning som skett enligt andra föreskrifter godtas. Omfattningen av den prövning Statens energimyndighet har att göra kommer att variera beroende på vilken typ av produktionsanläggning det är fråga om.

En anläggning som redan godkänts enligt lagen (2003:xxx) om elcertifikat är godkänd för tillhandahållande av ursprungsgaranti enligt denna lag. För anläggningar som inte godkänts enligt 2 kap 5 § lagen (2003:xxx) om elcertifikat krävs att de uppfyller kraven i 2 kap 1-2§§. Generellt gäller att anläggningarna måste vara utrustade med en föreskriftsenlig mätutrustning, så att de rapporter om producerad el som skall lämnas är tillförlitliga. Som framgår av 2 § första stycket skall de anläggningar som omfattas av ursprungsgaranti kunna mäta elproduktionens fördelning över tiden, s.k. timmätning skall således tillämpas.

Tillhandahållande av ursprungsgaranti

4 § Affärsverket svenska kraftnät skall utan oskäligt dröjsmål på begäran av innehavare av godkänd anläggning tillhandahålla ursprungsgaranti som visar att elen är producerad från förnybara energikällor.

Enligt direktivets artikel 5, punkt 3, andra strecksatsen, skall det vara möjligt för producenter av el från förnybara energikällor att visa att den el de säljer är producerad från förnybara energikällor. Svenska Kraftnät skall på begäran tillhandahålla ursprungsgaranti. Denna tillhandahålls månaden efter aktuell produktionsmånad. Detta förfarande överensstämmer med den tilldelning av elcertifikat som Svenska Kraftnät tillämpar i lag (2003:xxx) om elcertifikat 3 kap 4 §.

Nätägarna ansvarar för rapporter om mätvärden inom koncessionspliktiga nät och innehavaren för rapporter om mätvärden inom icke koncessionspliktiga nät. Mätvärden som vid en första bedömning synes vara korrekta, kan senare korrigeras genom att nätägaren, eller anläggningens innehavare, sänder rättelser. För att undvika felaktiga utfärdande av ursprungsgarantier, är tidpunkten för utfärdande anpassad till den balansavräkningsprocess som fortlöpande sker hos Svenska Kraftnät och tillhandahållande bör inte ske förrän Svenska Kraftnät har godkänt mätvärdesrapporteringen. Eftersom tidpunkten för ett sådant godkännande kan variera, innehåller bestämmelsen ingen exakt tidpunkt då tilldelningen skall ske. Den skall dock ske utan oskäligt dröjsmål med beaktande av den tid som balansavräkningsprocessen tar.

5 § Ursprungsgaranti skall innehålla uppgifter om från vilken energikälla som elen producerats, var och när den producerats och, när det gäller vattenkraftverk, installerad effekt.

Enligt direktivets artikel 5, punkt 3, första strecksatsen skall ursprungsgarantin innehålla uppgifter om från vilken energikälla som elen producerats, var och när den producerats och, när det gäller vattenkraftverk, installerad effekt. Dessa uppgifter är sådana som finns för varje megawattimme producerad el inom lag (2003:xxx) om elcertifikat. Motsvarande uppgifter och krav på storskalig vattenkraft, som inte ingår i det svenska elcertifikatsystemet, hanteras i 2-3 §§ vid godkännande av anläggning

6 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens energimyndighet, får meddela föreskrifter om rätt att göra ansökan om godkännande enligt 2 kap 3 § genom ett elektroniskt dokument, eller på annat sätt med hjälp av automatiserad behandling.

Det stora flertalet av de producenter som har rätt att få en ursprungsgaranti tilldelad torde ha tillgång till datorer. Om dessa har de tekniska förutsättningarna kan de medges att göra ansökningar om godkännande av anläggningar genom ett elektroniskt dokument, eller på annat sätt med hjälp av automatiserad behandling. Under vilka förutsättningar ett sådant medgivande kan ges, kräver relativt tekniska bestämmelser, som bör anpassas till den administration som är förknippad med Energimyndighetens uppgifter samt de säkerhetskrav som bör ställas. Detta kommer att hanteras inom

ramen för lag (2003:xxx) om elcertifikat och har full tillämpning även i denna lagstiftning. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens energimyndighet, bör få meddela sådana föreskrifter.

3 kap. Register för ursprungsgarantier

1 § Affärsverket svenska kraftnät skall föra ett register för tillhandahållande av ursprungsgarantier. Registret skall föras med hjälp av automatiserad behandling.

Ursprungsgarantierna kommer att vara elektroniska dokument som skall kunna skrivas ut i fysisk form. Utfärdande av ursprungsgarantier enligt 2 kap 4 §, skall av Svenska Kraftnät noteras i register för ursprungsgarantier. Noteringen skall ske med automatiserad behandling. För att ha kontroll över sådana utfärdade ursprungsgarantier skall Svenska Kraftnät föra ett register för tillhandahållande av ursprungsgarantier. Med tillhandahållande menas här att innehavaren, på egen hand genom elektronisk identifiering respektive på begäran, skall kunna få ett elektroniskt dokument eller ett dokument i fysisk form.

2 § Registret skall innehålla uppgift om el som producerats i en godkänd anläggning.

För att Svenska Kraftnät skall tillhandahålla ursprungsgaranti skall anläggningen var godkänd enligt 2 kap 3 §. För varje anläggning skall i registret uppgift finnas om el som producerats. Denna uppgift erfordras i lag (2003:xxx) om elcertifikat 2 kap 6 § för tilldelning av elcertifikat och kan även användas för utfärdande av ursprungsgaranti.

Behandling av personuppgifter i registret för ursprungsgarantier

3 § Om inget annat följer av denna lag eller av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, tillämpas personuppgiftslagen (1998:204) vid behandling av personuppgifter vid registerföring av ursprungsgarantier. Affärsverket svenska kraftnät är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen för den behandling av personuppgifter som utförs i registret.

I lag (2003:xxx) om elcertifikat, 3 kap 21 § återfinns motsvarande bestämmelse. Genom bestämmelsen regleras i lagen om ursprungsgaranti förhållandet till personuppgiftslagen på det sättet att personuppgiftslagen gäller om inget annat sägs i denna lag.

Registret över ursprungsgarantier kommer i huvudsak att omfatta juridiska personer. Vissa elproducenter kan vara privatpersoner som registreras i registret. Av 3 § personuppgiftslagen (1998:204) framgår det att en personuppgift är all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet. Vidare framgår att behandling av personuppgifter innefattar varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter. Som exempel på sådana åtgärder kan nämnas registrering, bearbetning eller ändring, inhämtande och utlämnande samt användning av uppgifter.

Svenska Kraftnät är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen för den behandling av personuppgifter som sker i registret för ursprungsgaranti. Innebörden av personuppgiftsansvaret slås fast i 9 § personuppgiftslagen. Som exempel kan här nämnas att den personuppgiftsansvarige skall tillse att behandlingen av uppgifter sker på ett korrekt och säkert sätt, att personuppgifter samlas in bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och att inte fler personuppgifter behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet för behandlingen.

4 kap. Tillsyn m.m.

1 § Statens energimyndighet skall utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen. Tillsynen omfattar dock inte Affärsverket svenska kraftnät.

Tillsynen omfattar bl.a. godkända produktionsanläggningar och rapportering av produktion till Svenska Kraftnät, som ligger som grund för utfärdande av ursprungsgaranti. Affärsverkets svenska kraftnäts verksamhet enligt denna lag, skall dock inte omfattas av tillsynen.

Tillsynsmyndighetens allmänna befogenheter

2 § Statens energimyndighet har rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran får förenas med vite.

Paragrafen har utformats med 12 kap. 2 § ellagen (1997:857) som förebild. Genom paragrafen ges Statens energimyndighet en rätt att få de upplysningar och att ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. Omfattningen av myndighetens rätt är begränsad av att de upplysningar som myndigheten begär eller de handlingar som

myndigheten begär att få ta del av, skall behövas för att myndigheten skall kunna utöva sitt tillsynsansvar. Andra upplysningar eller handlingar kan således inte omfattas av en sådan begäran. I allmänhet torde detta kunna ske frivilligt, genom informella kontakter med den som kan lämna uppgifterna eller handlingarna. Myndigheten kan dock ha behov av att i tvingande ordning få de upplysningar eller få ta del av de handlingar som behövs för tillsynen. En begäran från myndigheten skall således kunna förenas med vite.

3 § Statens energimyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de bestämmelser som omfattas av tillsynen. Ett föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen har utformats med 12 kap. 3 § ellagen som förebild. Paragrafen omfattar alla förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av lagen och de föreskrifter som omfattas av tillsynen. De förelägganden som omfattas av paragrafen är dock begränsade till sådana som behövs för att trygga efterlevnaden av sådana föreskrifter. Ett föreläggande får således inte ha något annat syfte. Även förelägganden enligt denna paragraf får förenas med vite.

4 § Statens energimyndighet skall på begäran lämnas tillträde till produktionsanläggningar och andra lokaler, dock inte bostäder, samt områden som hör till sådana anläggningar i den utsträckning det behövs för tillsynen.

Bestämmelsen innebär att Statens energimyndighet har en generell rätt att få tillträde till områden, produktionsanläggningar och andra lokaler i den utsträckning det behövs för tillsynen av anläggningar som ansöker om godkännande eller som redan är godkända enligt denna lag. Myndigheten har inte rätt att få tillträde till bostäder.

5 § Om det finns anledning anta att den som omfattas av tillsynen har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredning av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Av rättssäkerhetsskäl får inte den som omfattas av tillsynen och som kan antas ha begått brott, föreläggas vid vite att medverka i utredning av en fråga som har samband med den gärning som brottsmisstanken avser.

Återkallelse av godkännande enligt 2 kap. 2 §

6 § Statens energimyndighet skall återkalla ett godkännande enligt 2 kap. 3 §, om anläggningen inte längre uppfyller förutsättningarna för ett sådant. Ett beslut om återkallelse gäller med verkan från den dag förutsättningarna för godkännande upphörde. Beslutet gäller omedelbart.

För anläggning som godkänts med stöd av 2 kap 5 § lagen (2003:xxx) om elcertifikat finns särskilda bestämmelser om återkallelse i 6 kap 7 § lagen (2003:xxx) om elcertifikat. Dessa bestämmelser är i princip tillräckliga varför beslut om återkallelse med stöd av lag (2003:xx) om elcertifikat är giltigt även för återkallelse enligt lag om ursprungsgaranti. Undantag gäller dock i det fall en innehavare fått en anläggning godkänd enligt lag (2003:xxx) om elcertifikat på felaktiga grunder, ex.vis om den

inte varit avställd under "rätt tid", ska godkännandet återkallas, men återkallandet ska inte hindra innehavaren att få ursprungsgaranti för produktionen.

7 § Återkallas ett godkännande enligt 6 §, upphör rätten att få ursprungsgaranti för el som produceras under den tid som återkallelsen avser. Om ursprungsgarantier har utfärdats för sådan produktion, skall anläggningens innehavare betala en särskild avgift enligt de föreskrifter som regeringen bestämmer.

Innehavaren skall också betala en sådan avgift om ursprungsgarantier tilldelats honom på grund av oriktiga eller vilseledande uppgifter som lämnats vid rapportering enligt 2 kap. 2 §, om uppgifterna haft betydelse för innehavarens rätt att få ursprungsgaranti.

En följd av att Statens energimyndighet återkallar ett tidigare lämnat godkännande är att innehavaren av produktionsanläggningen förlorar sin rätt att begära ursprungsgaranti. Detta skall dock endast gälla under den tid som återkallelsen avser. Under denna period har innehavaren möjlighet att företa åtgärder, som innebär att anläggningen ånyo kan godkännas. Ett sådant godkännande kräver en förnyad ansökan om godkännande enligt 2 kap 3 §. Om innehavaren redan begärt och erhållit ursprungsgaranti för den period som återkallelsen avser, skall anläggningens innehavare betala en särskild avgift till staten. Avgiftens storlek fastställs av regeringen.

När det gäller bibränslebaserad produktion kan energikällan helt eller delvis ändras. När det gäller sådana anläggningar har anläggningens innehavare ett ansvar för att särskilt beräkna och rapportera sådan elproduktion till Svenska Kraftnät. En rapporteringsskyldighet föreligger även för innehavare av anläggningar som inte är direkt ansluta till koncessionspliktiga elnät. Om innehavaren i sådana fall lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sin certifikatberättigande elproduktion och dessa uppgifter haft betydelse för innehavaren rätt att få utfärdat ursprungsgaranti, skall innehavaren betala en sådan särskild avgift till staten.

Avgifter

8 § För registerföring av ursprungsgarantier har Affärsverket svenska kraftnät rätt att ta ut avgifter enligt de föreskrifter som regeringen bestämmer.

Avgifterna avser att täcka Svenska Kraftnäts kostnader för registerföring av ursprungsgarantier. Avgifterna fastställs av regeringen med stöd av bemyndigandet i denna bestämmelse.

Indrivning

9 § Om en särskild avgift enligt 4 kap 8 § inte har betalats efter betalningsuppsmaning, skall avgiften lämnas för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Bestämmelsen är utformad med 12 kap. 12 § ellagen (1997:857) som förebild. Genom paragrafen kommer de avgifter som Statens energimyndighet driver in enligt

denna lag, att hanteras på samma sätt som myndigheten hanterar förseningsavgifter enligt ellagens bestämmelser.

5 kap. Övriga bestämmelser

Ansvarsbestämmelser

1 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift som ligger till grund för tillhandahållande av ursprungsgaranti enligt 2 kap 4 §.

Förtroendet för ursprungsgarantier är beroende av att innehavare av anläggning fullgör sina uppgifter och att de gör det på ett korrekt sätt. Den som underlåter att anmäla förändring av anläggning som har betydelse för utfärdande av ursprungsgaranti, eller lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sin produktion, undandrar sig de skyldigheter som följer av lagen och äventyrar syftet med utfärdande av ursprungsgarantier. Sådana förfaranden skall, om de sker uppsåtligen eller av oaktsamhet, kunna leda till straffansvar.

2 § Till ansvar enligt denna lag döms inte om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

Av rättssäkerhetsskäl skall inte samma gärning kunna föranleda ansvar både med stöd av denna lag och enligt brottsbalkens bestämmelser.

3 § Den som har åsidosatt ett vitesföreläggande döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet.

Av rättssäkerhetsskäl skall den som åsidosatt ett vitesföreläggande kunna dömas till ansvar för en gärning som omfattats av föreläggandet.

Skadestånd

4 § Rätt till ersättning av staten har den som lider skada på grund av tekniskt fel i registret över ursprungsgarantier.

Ersättningen skall efter skälighet sättas ned eller helt falla bort om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

Bestämmelsen innebär ett strikt ansvar för staten, då någon lider skada på grund av ett tekniskt fel i registret för ursprungsgaranti. Vad som avses med tekniskt fel i registret för ursprungsgaranti är tekniskt fel i såväl programvaran som maskinvaran. Med maskinvaran avses apparaturen för den automatiserade behandlingen. Om skada uppkommer genom fel eller försummelse vid handläggningen av registret enligt 3 kap., svarar staten enligt bestämmelserna om det allmännas ansvar i 3 kap. skadeståndslagen (1972:207) Genom paragrafens andra stycke ges en möjlighet att jämka skadeståndet, om den skadelidande medverkat till skadan.

5 § Bestämmelserna i 48 § personuppgiftslagen (1998:204) om skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag.

Enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204) skall den personuppgiftsansvarige ersätta den registrerade för skada och kränkning av den personliga integriteten som en behandling av personuppgifter i strid med den lagen har orsakat. Ersättnings-skyldigheten kan i den utsträckning det är skäligt jämkas, om den personuppgiftsansvarige visar att felet inte berodde på denne. Personuppgiftslagens regler om skadestånd gäller endast för uppgifter som behandlats i strid med den lagen. Genom paragrafens uttryckliga hänvisning till personuppgiftslagens bestämmelse om skadestånd, slås det fast att dessa även gäller vid behandling av personuppgifter som skett i strid med denna lag.

6 § Staten företräds i ärende om ersättning enligt 4-5 §§ av den myndighet som regeringen bestämmer.

Förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten gäller sådana anspråk på ersättning för skador som riktas mot staten. Justitiekanslern skall enligt 3 § i den nämnda förordningen handlägga anspråk med stöd av 3 kap. 1 eller 2 § skadeståndslagen om anspråket grundas på ett påstående om felaktigt beslut eller underlåtenhet att meddela beslut. Samma myndighet skall också handlägga anspråk på ersättning med stöd av 48 § personuppgiftslagen. Det finns inte anledning att frånga den angivna ordningen.

När det gäller skada på grund av teknisk fel i registret för ursprungsmärkning enligt 4 § i denna lag, kan ledning hämtas från 4 § i den nämnda förordningen där det framgår att Kammarkollegiet skall handlägga anspråk med stöd av 19 kap 37 eller 38 § jordabalken.

Eftersom skadeståndsbestämmelserna i 4 § i denna lag är utformad på – i princip – samma sätt som de nämnda bestämmelserna i jordabalken är det lämpligt att Kammarkollegiet, genom en ändring i den nämnda förordningen, kommer att handlägga även sådana anspråk.

När det slutligen gäller skadeståndsanspråk med stöd av 3 kap. 3 § skadeståndslagen, skall andra anspråk än de som anges i 3 och 4 §§ i den nämnda förordningen handläggas av den centrala förvaltningsmyndighet inom vars verksamhetsområde skadan inträffat. Sådana anspråk skall i så fall handläggas av Svenska Kraftnät. Det finns inte heller i detta fall någon anledning att frånga den angivna ordningen.

6 kap. Överklagande

1 § Beslut av Statens energimyndighet i följande frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol:

- 1.** godkännande av anläggningar enligt 2 kap. 3 §,
- 2.** begäran enligt 4 kap. 2 §,
- 3.** föreläggande enligt 4 kap. 3 §,
- 4.** återkallelse av godkännande enligt 4 kap. 6§,
- 5.** särskild avgift enligt 4 kap. 7 §, (ev strykas)

2 § Beslut av Affärsverket svenska kraftnät om avslag på ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204). får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

3 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

4 § Övriga beslut enligt denna lag får inte överklagas.

7 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 27 oktober 2003.

2. Innehavare av produktionsanläggning vilken uppfyller villkoren för godkännande vid lagens ikraftträdande och som senast den 31 december 2003 inkommit med ansökan enligt 2 kap. 3 § i denna lag, har rätt att få ursprungsgarantier från den 27 oktober 2003. Om ett godkännande enligt 2 kap 3 § meddelas senare, har anläggningens innehavare rätt att få ursprungsgarantier från dagen för godkännandet.

Genom paragrafen ges innehavare av produktionsanläggningar, som inkommit med ansökan om godkännande efter lagens ikraftträdande och som senast den 31 december 2003 fått sin anläggning godkänd enligt 2 kap. 3 §, rätt att få ursprungsgarantier från och med den 27 oktober 2003. Om ett godkännande meddelas senare, skall innehavaren av produktionsanläggningen ha rätt att få ursprungsgarantier från dagen för godkännandet.